

**UCHWAŁA NR XXIX/211/2020
RADY MIEJSKIEJ W PRÓSZKOWIE**

z dnia 18 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 r. poz. 713), art. 176 pkt 1 oraz art 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020 r. poz. 821) Rada Miejska w Prószkowie uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prószkowa.

§ 3.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Prószkowie.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2021r.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Prószkowie

Kludia Lakwa

Załącznik do uchwały Nr XXIX/211/2020

Rady Miejskiej w Prószkowie

z dnia 18 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2021-2023

GMINA PRÓSZKÓW

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Prószków na lata 2021-2023 jest dokumentem opartym na przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r. poz. 821), która w art. 176 pkt 1 zawiera zapis opracowaniu i realizacji ramach zadań własnych gminy, gminnych programów wspierania rodziny.

Głównym założeniem programu jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny poprzez system profilaktyki oraz wsparcie rodzin, które przeżywają problemy opiekuńczo-wychowawcze.

W świetle założeń ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomoc rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny, a zmiana sytuacji rodziny powinna odbywać się w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy, z wykorzystaniem potencjału rodziny oraz środowiska lokalnego. Działania instytucji powołanych do pracy na rzecz rodzin powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Przemoc w rodzinie, choroba alkoholowa, niewydolność wychowawcza rodziców, to główne problemy, które dezorganizują funkcjonowanie rodziny.

Formy wsparcia rodzin problemowych należy ciągle udoskonalać. Zamiast wyřęcać rodzinę w pełnieniu ról, należy ją przede wszystkim wspierać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno mieć charakter profilaktyczny, a działania przyniosą najlepszy efekt gdy odbywać się będą za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem.

Podstawy prawne

Gminny Program Wspierania Rodziny i zadania w nim zawarte, które podlegać będą realizacji, są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- Ustawa o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

Na poziomie Gminy Prószków podmiotem realizującym Gminny Program Wspierania Rodziny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie.

Organizacja wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Stosując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy

zastępczej należy mieć na względzie prawo dziecka do:

- wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną,
- opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- utrzymywania kontaktów z rodzicami,
- stabilnego środowiska wychowawczego,
- kształtowania rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku.

Realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 jest dokumentem opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy dziecku i rodzinie. Rodzina to podstawowa komórka społeczna zaspokajająca podstawowe potrzeby swoich członków. Istotne jest więc chronić rodzinę i pomagać jej w prawidłowym funkcjonowaniu i pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Prószków

Liczba wydanych decyzji i informacji w 2019r.

Liczba wydanych decyzji w roku	pomoc społeczna	Świadczenia rodzinne fundusz aliment.	Świadczenie wychowawcze	Świadczenie „Dobry Start”
2017	648	432	569	-
2018	586	519	479	611
2019	514	354	841	636

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2019r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	
	Ogółem	Liczba osób w rodzinach
RODZINY OGÓLEM	132	218
Rodziny z dziećmi	13	51
Rodziny niepełne	3	9
Rodziny emer. i rencist.	88	129

Główne powody przyznania pomocy w 2019r.

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	19	24
Potrzeba ochrony macierz.	5	23
Bezrobocie	31	68
Bezdomność	2	2
Niepełnosprawność	52	89

Długotrwała lub ciężka choroba	90	139
Bezradność w spraw. opiek. wych.	2	5

Rodziny korzystały m.in. z następujących form pomocy:

1. Zasiłki celowe: na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi - liczba osób, którym w drodze decyzji przyznano świadczenie: 2
2. Zasiłki celowe: na pokrycie wydatków związanych z klęskami żywiołowymi - liczba osób, którym w drodze decyzji przyznano świadczenie: 2
3. Zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne pozostałe - liczba osób, którym w drodze decyzji przyznano świadczenie: 44
4. Zasiłki okresowe - liczba osób, którym w drodze decyzji przyznano świadczenie: 21
5. Świadczenie pieniężne na zakup żywności - liczba osób, którym w drodze decyzji przyznano świadczenie: 48
6. Posiłki - liczba dzieci korzystających z posiłków wynosiła 10
7. Świadczenie „Dobry Start”- przyznano 924 świadczenia.

Kolejnym ogniwem wspierania rodzin jest powołany zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie prowadzona jest procedura „Niebieskie karty”. Formularze dotyczące podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie, założone w 2019r. w Gminie Prószków, dotyczyły 20 rodzin. W 2019r. kontynuowano rozpoczętą w poprzednich latach procedurę „Niebieskie karty” u 5 rodzin. Procedura została zakończona u 11 rodzin na skutek ustania przemocy, po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, oraz u 1 rodziny na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań. Na terenie Gminy Prószków działa również punkt pomocy psychologicznej. Do punktu zgłaszają się osoby wymagające wsparcia w zakresie rozwiązywania konfliktów, problemów rodzinnych oraz uzależnień. Pomoc udzielana jest bezpłatnie.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, natomiast system pieczy zastępczej to zespół instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Stosując ustawę należy mieć na względzie m.in. prawo dziecka do: wychowania w rodzinie a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną, do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka, powrotu do rodziny, utrzymywania kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, rozwoju uzdolnień, zainteresowań, przekonań oraz zabawy i wypoczynku. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kładzie nacisk na wzmocnienie roli rodziny poprzez pracę z rodziną, pomoc rodzinie, a dopiero w dalszej kolejności, gdy te działania nie odnoszą skutków, wprowadza system pieczy zastępczej.

Działania podejmowane przez samorząd gminy skupiają się na skoncentrowaniu służb społecznych na

działaniach profilaktycznych i pomocowych. Mieszkańcy gminy mają również możliwość uzyskania wsparcia psychologicznego.

Zgodnie z artykułem 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednie wydatki w wysokości: 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z artykułem 191 ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości 10% w pierwszym, 30% w drugim i 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Gmina Prószków w 2019 r. poniosła wydatki związane z umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej w wysokości 4694,70 zł oraz wydatki związane z umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wysokości 34434,00 zł.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem. Na podstawie art. 8 ust. 1 w/w ustawy, rodzinie przeżywającej trudności wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na analizie sytuacji rodzinnej i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu, podniesieniu świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji rodziny.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie: konsultacji i poradnictwa, organizacji spotkań integracyjnych, pomocy prawnej, pomocy finansowej, organizowania dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji. Ogromną rolę w realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odgrywa profilaktyka i edukacja. Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny starają się poprawić sytuację rodzin i dzieci poprzez systematyczną pracę na rzecz rodziny, ograniczanie patologii społecznych, minimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia rodziny. Efektem podejmowanych działań powinno być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny oraz ograniczenie patologii społecznych.

Aby podejmowane działania były skuteczne, należy położyć główny nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, wzmocnić działania profilaktyczne, doskonalić metody pracy z rodziną, współpracować z instytucjami oraz podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, a jeżeli z analizy sytuacji w rodzinie wyniknie konieczność wsparcia rodziny poprzez przyznanie asystenta- przyznać asystenta rodziny, którego zadaniem jest wzmocnienie roli rodziny poprzez prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną.

Asystent rodziny wspiera rodziny w ich prawidłowym funkcjonowaniu. W 2019r. w Gminie Prószków wsparciem asystenta objętych było 10 rodzin. Przeprowadzona została również kontrola realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. W wyniku kontroli pozytywnie oceniono działalność MOPS w Prószkowie.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów konieczne jest współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych z terenu

gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Cele programu

Głównym celem programu jest: wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- Podejmowanie działań profilaktycznych umacniających rodzinę,
- Budowa bezpieczeństwa socjalnego,
- Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

Założenia programu

Kluczowym celem jest stworzenie spójnego systemu pracy opiekuńczo-wychowawczej, dzięki któremu zwiększą się szanse dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną. Założeniem Programu jest stworzenie systemu wspierania rodzin poprzez działania które mają służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym, wspieraniu uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie działań profilaktycznych.

Najważniejsze działania to:

- edukowanie rodziców, poprzez dostarczanie wiedzy o prawidłowościach lub nieprawidłowościach funkcjonowania rodziny i jej znaczenia dla rozwoju dziecka,
- wspieranie poprzez poradnictwo,
- konsultacje dla osób zgłaszających problemy wychowawcze,
- bezpośredni kontakt z rodziną,
- pomoc materialna,
- pomoc długofalowa /asystent rodziny/.

Zadania programu

Zadania do realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz dzieci i rodzin	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu
Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu
Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinach zastępczych, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej	2021-2023	MOPS

Organizacja czasu wolnego	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniem, motywowanie do podjęcia leczenia ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	2021-2023	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu

Odbiorcy programu

Rodziny przeżywające trudności w opiece i wychowywaniu dzieci, rodziny dotknięte przemocą, uzależnieniami, dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki, przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

Przewidywane efekty realizacji programu

Przewidywanym efektem realizacji programu powinno być polepszenie sytuacji rodzin i dzieci, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, ograniczenie patologii społecznych oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka.

Realizatorzy i partnerzy

Realizatorami Programu są w szczególności:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie;
- Urząd Miejski w Prószkowie;
- Ośrodek Kultury i Sportu w Prószkowie;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Prószków;
- Placówki Oświatowe;
- Placówki służby zdrowia;
- Parafie;

Działania podejmowane przez w/w instytucje to zarówno poradnictwo jak i konkretne usługi, które wspierają rodziny w zwalczaniu bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z nałogami itp. Instytucje wspierające rodziny starają się stworzyć optymalne warunki do wszechstronnego rozwoju dzieci oraz wychowywania dzieci w ich środowisku rodziny biologicznej.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania będą środki pochodzące z budżetu gminy, dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej oraz środki pozyskane z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Prószkowie. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Prószkowie co roku do dnia 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej w Prószkowie

sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Podsumowanie

Zadaniem programu jest zapobieganie dysfunkcji rodzin poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę w taki sposób aby samodzielnie potrafiła zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc instytucji powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności rodziny, jej uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych poprzez wzmocnienie rodziny i zasobów tkwiących w jej poszczególnych członkach.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodzin koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości.

Pozostawienie rodzin bez wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować niekorzystnymi konsekwencjami.

Cele założone w gminnym programie możliwe będą do osiągnięcia poprzez współpracę wszystkich instytucji i organizacji, gdyż tylko działania mające charakter ciągły, odbywające się we wszystkich środowiskach wychowawczych mają sens i będą stanowić kompleksowe wsparcie.